

عنوان مقاله:

بررسی ضرب المثل های فارسی در دو سطح واژگانی و نحوی

محل انتشار:

فصلنامه فنون ادبی، دوره 1، شماره 1 (سال: 1388)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

علی محمدی آسیابادی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهرکرد

خلاصه مقاله:

ضرب المثل ها، در کنار کنایات، اصطلاحات، زبانه‌ها و واژگان، از جمله مواد و مصالح زبانی به شمار می‌روند که غنای هر زبان به کمیت و کیفیت همین مواد بستگی دارد. در این مقاله مولف می‌کوشد پس از طرح موضوع و تعریف مثل، این گونه زبانی را در دو سطح واژگانی و نحوی بررسی نماید. در سطح واژگانی، واژگان امثال از چند زاویه بررسی می‌شوند: ۱- میزان کاربرد واژگان بیگانه، عامیانه و شکسته با تکیه بر نمونه‌گیری از کتابهای امثال معروف که معلوم می‌گردد ۴/۱۴ درصد واژگان عربی، دو درصد عامیانه و کمتر از یک درصد شکسته است. این بررسیها به صورت مقایسه‌ای انجام می‌گیرد تا میزان واژگان یاد شده را در مقایسه با نثر معیار و مواد دیگر ادب شفاهی چون افسانه‌ها، لالایی‌ها، ترانه‌ها و مثل‌ها نشان دهد؛ ۲- واژگان ممنوع (حرام) و تابو ۷۵/۲ درصد از کل واژگان امثال را تشکیل می‌دهد؛ ۳- در بخش فواید زبانی واژگان مثل نیز به نقش واژگان امثال در ماندگاری واژگان زبان فارسی و مطالعات زبانی اشاره می‌شود؛ ۴- تغییر و جابه‌جایی واژگان در محور جانشینی از ویژگیهای مثلهاست که علل آن به تفصیل و با نمونه بررسی و تحلیل می‌شود. در سطح نحوی مباحثی مانند نوع جمله‌های مثلی، اجزای جمله‌های مثلی و ترتیب و انواع آنها از نظر فعل، ساختمان و وجه بررسی می‌شود. در ادامه، حذف اجزای جمله‌های مثلی در هشت نوع دستوری با ارائه شواهد کافی و دلایل و چگونگی و نوع حذف‌ها (لفظی و معنوی) می‌آید و در پایان گونه‌های نوشتاری و گفتاری در مثلها بیان می‌شود. روش تحقیق توصیفی- تحلیلی و به صورت نمونه‌گیری و مطالعه موردی است. تعداد نمونه‌ها، پنجاه مثل از پنج منبع مثل مکتوب و به زبان معیار است؛ بنابراین، ضرب المثل های گویشی در این پژوهش مورد نظر نیست. همچنین برای مقایسه و یا هدفهای خاص، نمونه‌گیری‌های دیگری نیز انجام داده‌ایم.

کلمات کلیدی:

رمزگردانی، اقتباس، دوصدایی، ملمع، دوزبانگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1208151>

